

својој политичкој борби по ова време. Собор све широк
култура, теоретически подготвен, високо принципиален

ВАСИЛ ИВАНОВСКИ

ЗОШТО НИЕ МАКЕДОНЦИТЕ СМЕ ОДДЕЛНА НАЦИЈА

верен ети на работ
покажи, на него
не водеше борба на
каква полиција и
страна на маке
ов. В кажи борба и
некувахе некои
незаконна прова.

Само за едно по-смело изказувае в ни
које македонско тивалице повалја е расирен на унија
Тежко беше, опасно беше, но др. М. Смаграќаев не се ут
е пресана нишо за можеш да работи и се бори за дело
на партијата и народа. Ткој и през време на војката в
ур. Серес, како адвокат се е сврзан с партизаните
е спасаван од сјага другарите од твзукото свтројив
елно движение. Тудко ми е как можее шавв другар,
олкова богато револуционерно минало да не бззе призи
за активен борец против фашизма и капитализма! Как
можеме да даде шов, за да се сметне неговат

најсупот и иштерн
и за велико да разит
и преследваше бзлз
бзха ударито по нас
:ка банда на Ив. Ми
македонци в бзлз
е велка наша легали

"ЗОШТО НИЕ МАКЕДОНЦИТЕ СМЕ ОДДЕЛНА НАЦИЈА"

Во последниот број (31) на забранетиот, од страна на софиската воено-фашистичка диктатура, орган на македонската прогресивна емиграција "Македонско знаме" беше поместена статијата под наслов "Што е нација"? Поради драконската цензура во статијата се дава општа поставка на прашањето и се говори за хрватската нација, без да се дава конкретно објаснување за македонската нација. Тука ние ја доразвиваме таа статија, запирајќи се специјално на Македонија и одговараме на прашањето: Зошто ние Македонците сме одделна нација?

Одговорот на тоа прашање, пред се, е од огромно политичко значење. Познато е дека како бугарскиот, така и српскиот и грчкиот империјализам го одрекуваат постоењето на македонската нација. Според првиот, Македонците се "најдобриот дел од бугарската нација". Според вториот, Македонците се "чисти Срби" а според третиот, Македонците се "славјаногласни Елини". Така, секој од тие наши поробувачи го "оправдува" задржувањето под свое ропство на соодветниот поробен дел од нашата татковина и истовремено ги оправдува претензиите за завладување на цела Македонија.

Со цел да ги разобличиме тие маневри на поробувачите и да им покажеме дека тие немаат никакво право над Македонија, да ја спречиме нивната асимилаторска политика и да водиме доследна борба за извојување правото на самоопределувањето на македонскиот народ до неговото издвојување од бугарската, српската и грчката империјалистичка држава и неговото обединување во самостојна независна република на работниот македонски народ, ние Македонците треба високо да изјавиме дека не сме ниту Срби, ниту Грци, ниту Бугари, а сме одделна македонска нација, која се бори за своето национално ослободување и одделување во својата македонска држава. Но, тоа треба да го направиме не само од политички побуди. Ако македонската нација не би постоела, не би можеле да говориме за таква. Меѓутоа, таа е на самото место и нејзиното постоење треба да се посочи на сите, зашто тоа ќе ја олесни до голем степен нашата националноослободителна борба.

Во Македонија на самото место се сите елементи на една самостојна македонска нација со своја територија и економска целост, со свој јазик и општ национален карактер и со своја македонска историја.

1. Територијата на Македонците е одделена од територијата на грчката, српската и бугарската нација. Таа има свои востановени географски

■ етнографски граници меѓу реката Места, планините Родопи, Рила и Шар, реката Дрим, планината Грамос, реката Бистрица и Егејско Море со пространство од 65 илјади квадратни метри. Ако денеска Македонија е распарчена – тоа е резултат на империјалистичките "мирни" договори. Распарчувањето на единствената македонска територија на делови и приклучувањето на тие делови кон териториите на бугарската, српската и грчката држава стана насила.

2. Економски Македонија претставува една целина, одделно од државите коишто ја владеат. Уште под власта на Турската империја, Македонија тргна кон својот самостоен развиток подоцна, но независно од Србија, Бугарија и Грција. Ниту една од последниве немаше здрави економски врски и општи трговски патишта со Македонија, иако тие се наоѓаат заедно со неа, во рамките на една и иста држава – Турција. А откако никна капиталистичкото стопанство и во Македонија, таму се создадоа внатрешни трговски патишта и пазари на самостојна нога со еден општ и главен центар – Солун а не Белград, Софија или Атина.

Насилното распарчување на економската целост на Македонија на три дела и нивното присоединување кон три туѓи економски единици – Србија, Бугарија и Грција – се одрази катастрофално врз стопанството на Македонија. Аргументиран пример за тоа служи денешната положба на Солун, којшто, откако беше откинат од својот природен економски хитерланд – источна и централна Македонија, сосема западна, и од првостепено пристаниште на Бело Море се претвори во еден за жал спомен, до неодамна богат трговски центар. Денеска Солун стои веќе на трето место во споредба со Атина и Пиреа. Истата судбина ги снајде и Битола, Охрид и сите други градови во централна и југозападна Македонија кои, откинати од природниот солунски пазар, се принудени да се служат со неприроден за нив трговски пат кон Белград. Истото се однесува и за Македонија под бугарско ропство чии економски просперитет тесно е поврзан со трговските патишта кон Серес, Драма, Кавала, Солун и Струмица, а не со Софија – Видин и Пловдив – Бургас.

3. Јазикот на луѓето што ја сочинуваат македонската нација е словенски со особен дијалект – македонски. Тој јазик е заеднички за нив. Различните провинцијализми во македонскиот јазик се неизживевани остатоци од некогашната родовска и феудална раскинатост на Македонија. Меѓутоа, провинцијализмот на тој јазик се покрива од еден општ македонски словенски дијалект по кој секој би го разликувал Македонецот од Србинот, од Бугаринот, од Русинот и од секој човек од која и да е друга словенска нација. Провинцијалните остатоци во јазикот уште не се ликвидирани дури и во најрзвиените нации а камоли пак во македонската нација, којашто е национално поробена, не е организирана во своја национална држава и уште не си изградила свој литературен јазик.

Освен по дијалектот македонскиот јазик се разликува од српскиот и бугарскиот и по тоа што во него старословенскиот елемент е многу позачуван и содржи мноштво зборови што ги нема во јазиците на соседните и на другите словенски нации.

Бугарските и српските големодржавни шовинисти ја користат блискоста на македонскиот јазик со јазиците на нивните нации за да тврдат дека Македонците се "дел од бугарската нација" или "чисти Срби". А ние Македонците не сме ниту едното, ниту другото. Ние не сме им "тесто од кое може сè да се измеси", како што беше изјавил Цвиик, еден од агентите-историчари на српската завојувачка политика. Ние сме одделна нација. Блискоста на нашиот јазик со бугарскиот и со српскиот е обична блискост меѓу јазиците на блиски, но самостојно развиени нации. Таква блискост на јазиците имаме меѓу Русите, Украинците и Белорусите како и меѓу Хрватите, Црногорците и Србите, но наспроти тоа тие претставуваат одделни нации.

Великобугарските шовинисти особено шпекулираат со фактот, дека македонскиот јазик е поблизок до бугарскиот отколку до српскиот и тоа им служи како аргумент во нивните тврдења оти Македонците се дел од бугарската нација. Аргументот им е крајно неоснован зошто и Хрватите по јазик се многу поблиски до српската отколку до чешката нација.

При тоа се знае дека не е само јазикот тој што ја определува нацијата. Дури и еднаков да биде јазикот на Македонците со тој на Бугарите тоа не може да означува дека ние Македонците сме "дел од бугарската нација", бидејќи живееме редица поколенија на друга територија, претставуваме одделна економска целина, и бидејќи си имаме своја историја и специфични карактери, обичаи и така натаму. Англичаните, Ирците и Американците од Соединетите Американски Држави на Северна Америка говорат на еден и ист јазик, но се одделни нации.

4. Националниот карактер е четвртиот по ред општ белег на луѓето коишто составуваат оделна нација; во тој број е и македонската нација. Еднакви се нивните нарави, обичаи, игри, песни, ора и другите народни умотворби, коишто повеќе или помалку се разликуваат од српската, бугарската и другите словенски нации. Елементите на самостојниот национален карактер на Македонците се толку силни што наспроти националното угнетување во Македонија тие никогаш не престанале да се пројавуваат. По вечеринки, свадби, имендени итн. тие постојано се пројавуваат и среде емигрантско-бегалските маси во Бугарија, Америка и во други земји што ги има. Сите тие елементи, земени заедно, ја обликуваат македонската нација. Тие се несоборив доказ за тоа дека ние Македонците не припаѓаме ниту кон српската, ниту кон бугарската, ниту кон грчката нација и сме одделна нација.

5. Нациите не се племиња. Како и другите нации така и македонската нација не е создадена од едно племе, туку од неколку различни племиња

или поточно од извесни делови на неколу различни племиња: Илири, Словени, Бугари, Срби и други. Основниот елемент е словенскиот. Старите Илирци се претопија меѓу дојдените подоцна Словени во Македонија. Бугарскиот и српскиот елемент во македонската нација се должи на тоа што уште пред турското ропство Македонија потпаѓаше час на болјарска Бугарија, час на жупанска Србија. Незначителен бугарски и уште понезначителен српски елемент во македонската нација се состои од некогашните воени завојувачи претежно од болјари и жупани, коишто со текот на времето исто така се претопија меѓу Македонските Словени.

Според бугарските буржоаски историчари бугарската нација води потекло уште од цар-Аспаруховото време откако бугарското татарско племе ги потчини Словените што го населуваат североисточниот дел на Балканскиот Полуостров и откако тоа племе се претопи меѓу тие Словени, но им наложи да се нарекуваат Бугари по коишто се создаде првото бугарско царство. Според овие историчари Македонските Словени на ист начин се влеале во "единственото бугарско национално цело потчинети на бугарското племе".

Се разбира, историски тоа е точно. Во тоа време отсутнуваа условите за една бугарска нација поради што отсутнуваше и самата нација. Според тоа, не може да се мисли дека оттогаш Македонските Словени се дел од "едно единствено бугарско национално цело". Тогашната бугарска држава беше разделена на одделни болјарства, строго затворени во себе со мали потцарства, со свои граници и царинарници, без економска култура и др. опшност. Населенијата од тие болјарства влегуваа меѓу себе во допир само на бојното поле, во војните меѓу различните болјарства или при војните со Византија и другите држави, кога одделни болјари во Бугарија се сплотуваа (не сите и не секогаш) околу најсилниот од нив – царот. При тие услови не можеше да се оформи бугарската нација и уште помалку да се вклучат во неа Македонските Словени зашто населението од различните болјарства во феудална Бугарија не беа обединети ниту во една општа територија, ниту во една економска целина, која пак се јавуваше како пречка за изработување на еден општ јазик и општ национален карактер на населенијата од различните болјарства.

Притоа, историски факт е дека Македонските Словени не беа секогаш потчинети под тогашната Бугарија и тогашна Србија. Државата на богомилскиот цар Самуил не беше втора бугарска држава како што сакаат да ја претстават бугарските буржоаски историчари, туку таа беше држава на Македонските Словени и постоеше покрај Бугарското царство и Српското кралство. Таа македонска словенска држава подоцна ја имаше дури завладеано Бугарија и Србија.

Великобугарските шовинисти многу сакаат да прикажуваат за "едно бугарско племе" идентификувајќи го со бугарската нација. Тие го кријат историскиот факт дека последната се создаде без оној мал дел Бугари

што останаа во Македонија и без Македонските Словени. Бугарската нација се создаде во границите на денешната централна и северна Бугарија, источна Румелија и Добруџа. Главната причина за тоа лежи во економиката. Како што веќе рековме, во Македонија капитализмот изникна и се разви подоцна независно од капитализмот во Бугарија без да има солидни економски врски меѓу тие две страни. Бугарското национално револуционерно движење, кое се бореше за ослободувањето на бугарскиот народ од ропство на апсолутна и беговска Турција, не ја вклучуваше Македонија во објектот на својата револуционерна дејност. Тоа доволно покажува дека создавањето на бугарската нација и нејзиното разбудување за самостоен државен живот се изврши без Македонските Словени. Таква состојба имаме и со српската нација, која исто така се создаде без Македонските Словени и без оној незначителен дел Срби останати во Македонија уште пред таа да падне под турско ропство.

Но и грчките државни шовинисти, за да го оправдаат господството на грчкиот империјализам над завладеаниот од него дел од Македонија, бараат племенска врска меѓу грчката нација и Македонците. Тие истанчени шовинисти ја фалсификуваат историјата, прогласувајќи го племето на старите Македono–Илирци заедно со водачите на тоа племе – Македонско. Филип Македонски и Александар Велики како составен дел од старите Грци. При тоа тие сознателно премолчуваат таков еден настан каков што беше населувањето на Македонија со огромната маса Словени за кои сосема им е незгодно да тврдат дека се Грци.

6. Македонската нација има своја историја на културен и политички развој. Браќата Миладиновци се првите македонски просветители. Тие први ги посветија своите сили за разбудување самостојно национално чувство на македонскиот роб. Тие го воспееја Охрид и Македонија како своја татковина на чисто македонски словенски дијалект. Тие не го учеа македонскиот народ ниту на српски, ни на бугарски, туку го учеа на родниот македонски јазик. Иако наспроти тоа тие македонски просветители говорееа за бугарштината во Македонија, тоа стануваше под влијание на старото минато кога Македонија цели векови се наоѓаше под феудална Бугарија. Поради тоа и борбите за самостојни училишта и цркви против асимилаторската напаст на грчката патријаршија се водеа под фирмата на бугарштината. Во она време македонската нација беше уште во зародиш, таа не беше оформена, и најглавно нејзините економски и политички интереси се уште не се беа судриле со завојувачките стремежи на создадената подоцна држава на бугарската нација. Денеска поимот на бугарштината во Македонија како и србизмот и елинизмот, е синоним на националното економско ропство над македонските народни маси применувано од поробувачите – империјалисти.

По браќата Миладиновци доаѓаат редица други народни учители и духовни будители како охридскиот епископ Теодосија и групата околу в.

"Лоза", под редакторство на Петар Арсов, кои подеднакво се бореа против грчката патријаршија, бугарската егзархија и српската патријаршија за самостојни македонски училишта и цркви. Тие така наречени македонски сепаратисти го докажаа постоењето на одделна македонска нација и пледираа за самостоен државен живот на таа држава.

Од истите средини се создаде Внатрешната македонска револуционерна организација. Петар Арсов влезе во првиот ЦК на таа Организација, а Ѓорче Петров, кој прилегува исто така од тие средини, стана идеолог на Организацијата. Тој уште на времето ја напиша книгата "Географијата на Македонија" во духот на сепаративната идеја.

Меѓутоа притисокот на великобугарската пропаганда – Егзархијата и врховистите се покажа толку силен што го задуши прашањето за самостојна нација и успеа да го внедри во сознанието на многу Македонци убедувањето дека тие се Бугари. Тоа беше спроведено со запирањето на в."Лоза" што излегуваше во Софија, со изгонувањето од Македонија на епископот Теодосиј и на народните учители коишто не се потчинија на Егзархијата, со забраната на книгата на Ѓорче Петров која и денес се наоѓа во ракопис во архивата на бугарското воено министерство.

Но наспроти тоа, македонскиот народ си создаде со долги и упорни борби за економско ослободување и самостоен државен живот своја историја. Тие борби во минатото се разгрнаа под водство на старата Гоце-Делчева ВМРО против ропството на турските султани и бегови, како и против посегањата на балканските држави.

Македонскиот народ со сопствена крв во својата историја ја запиша првата македонска револуција – Илинденското востание, чиј венец е првата македонска народна – револуционерна република во Крушево.

Откако ВМРО беше врховизирана и претворена во машина на бугарскиот империјализам, ослободителната борба на македонскиот народ не запре туку се подзеде од следбениците централисти – сепатаристи левицата на ВМРО на чело со Ѓорче Петров, Петар Арсов, (Јане) Сандански, Димо (Хаџи) Димов и (Христо) Чернопеев. При новите услови денеска борбата на македонскиот народ против новите поробувачи – српскиот, бугарскиот и грчкиот империјализам за национално, политичко и економско ослободување се води со уште поголема упорност и доследност под раководство на ВМРО (Обединета).

Целата таа македонска историја не е само пројава на македонската нација, не е само нејзин стремеж кон своја национална држава, туку таа македонска историја истовремено е елемент којшто го дооформува и доопределува самостојниот карактер на македонската нација.

Се разбира, освен македонската нација, во Македонија имаме и други туѓи националности: Власи, Евреи, Турци, Грци, Албанци, Срби, Роми. Иако

се наоѓаат на една територија со македонската нација, иако нивниот економски живот непосредно е поврзан со последната, тие националности не влегуваат во македонската нација, бидејќи секоја од нив си има специфичен карактер.

И народните националности во Македонија, активно учествуваат во македонското ослободително движење, бидејќи и тие се заинтересирани за создавање на независна македонска република на трудбеници, за да добијат национална рамноправност и економско ослободување, за да живеат во мир и заедно со македонската нација да го подигаат својот и општиот културен и економски живот на македонскиот работен народ.

Четвртиот Конгрес на Македонскиот Народен
Съюз в Америка – Резолуции, изложенија
Детроит, (1934), стр. 42–45